

[Udenrigsministeren]

ført, og hun er først for nylig blevet frigivet. Alt dette har ført til en yderligere skærpelse af situationen. Samtidig er de berygtede højreekstremistiske dødspatruljer på ny blevet mere aktive, om end der foreløbig langtfra er tale om en tilbagevenden til situationen fra 1982 og 1983.

På menneskerettighedsområdet er der fortsat grund til bekymring, selv om situationen ikke er helt så fortvivlet som for få år siden, men der sker fortsat alvorlige overgreb, som retssystemet synes ude af stand til at forhindre. Også landets økonomi er dårlig trods en meget betydelig økonomisk bistand udefra. Det går samtidig uhyre langsomt med gennemførelsen af en landreform.

Det fattigste land i området er Honduras. Den senere tid har været præget af social uro som følge af de stedse vanskeligere økonomiske forhold, og den sociale uro falder sammen med valgkampen forud for det præsidentvalg, der skal finde sted i indeværende måned. I denne spiller frygten for, at de nicaraguanske guerillaer skal udvikle sig til en magtfaktor, en rolle. Der har i år været talrige sammenstød mellem nicaraguanske og honduranske tropper langs den fælles grænse, og forholdet mellem de to lande er anspændt.

Guatemala er mindre involveret i de mellemstatslige konflikter i området. Regeringen her har søgt at holde sig neutral i Contadordrøftelserne, hvor Nicaraguas synspunkter som oftest har stået over for Costa Ricas, El Salvadors og Honduras' fælles holdning. En nu vedtaget ny forfatning vil træde i kraft, når en civil præsident til januar indtager sit embede efter dette års præsidentvalg, men også fremover vil militæret utvivlsomt spille en meget fremtrædende rolle i Guatemala.

Den økonomiske situation bliver stadig alvorligere. Således har Guatemala måttet sælge ud af sine guldreserver for at betale forfaldne olieregninger. Produktionen falder, inflationen er høj, og den stigende arbejdsløshed har ført til folkelige protestdemonstrationer, som er blevet slået ned med hård hånd. Menneskerettighedssituationen er fortsat urovækkende. Der er bl.a. tale om vold fra militærets side mod civile, herunder omfattende undertrykkelse, mord og massive forflytninger af befolkningsgrupper på landet.

Alt i alt går det altså den forkerte vej i Mellemamerika, og at en større voldelig eks-

plosion hidtil er blevet undgået, må nok i altovervejende grad tilskrives indsatsen fra Contadorgruppen. I nu snart tre år her Mexico, Colombia, Venezuela og Panamá søgt frem mod fredelige løsninger, der vil muliggøre dialog, udsoning og samarbejde mellem de mellemamerikanske lande såvel som mellem regering og væbnet opposition i det enkelte land.

Contadorgruppen ønsker en ordening, der har sit udspring i regionen, og gruppen søger at hindre, at den regionale konflikt bliver en del af konfrontationen mellem Øst og Vest. Sidste år og i år har drøftelserne mellem Contadorlandene og de fem mellemamerikanske stater især drejet sig om udarbejdelse af en omfattende aftale, den såkaldte Contadorafredsakt. Der er gjort store fremskridt uanset midlertidige tilbageslag for forhandlingsprocessen undervejs, men meget vanskelige spørgsmål står uløste tilbage. Det drejer sig bl.a. om aftalens bestemmelser om kontrol med og reduktion af krigsmateriel, om mekanismerne for gennemførelse og opfølgning af fredsaktens bestemmelser angående sikkerhed og politik samt om militære manøvrer i de mellemamerikanske lande.

Contadorgruppen besluttede i september i år, at udestående spørgsmål skulle afklares gennem intense forhandlinger i oktober og november, og for tiden forhandler udsendinge fra de ni involverede lande i Panamá. Det er fortsat uafklaret, om man kan blive enig. Vore hidtidige oplysninger om møderækken tillader os nok desværre ikke at stemme forventningerne særlig højt. Der synes at være langt til vejs ende.

Contadorprocessen sigter mod ét mål: en fredelig og langsigtet løsning, men samtidig udgør selve forhandlingsprocessen et overordentlig vigtigt krisestyringsmiddel. De mange forhandlingsrunder muliggør, at repræsentanter for regeringer, der omfatter hinanden med dyb mistillid, trods alt bliver bragt sammen til forhandlinger med udenforstående lande som mæglere, og denne funktion kan ikke vurderes højt nok. Det kan derfor ikke overraske, at Contadorgruppen har fået usædvanlig bred international støtte. Fremtrædende demokratiske lande i Latinamerika, Brasilien, Argentina, Uruguay og Peru, har for nylig dannet en støttegruppe, og den kan på længere sigt komme til at spille en ikke ubetydelig rolle.